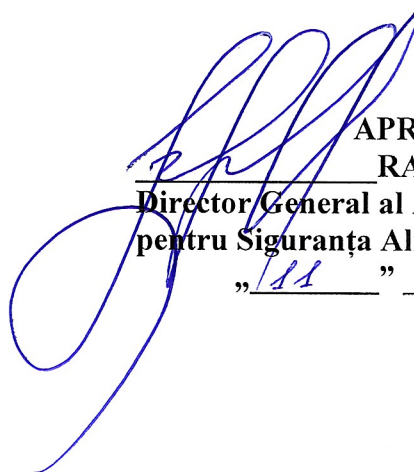

APROB:

RADU MUSTEAȚA

**Director General al Agenției Naționale
pentru Siguranța Alimentelor**

„111” *decembrie* 2025

GHIDUL

**DE INSPECȚIE ÎN CÂMP A SECTOARELOR DE HIBRIDARE A *PORUMBULUI* ÎN
CONFORMITATE CU SCHEMELE SEMINCERE OCDE - ORGANIZAȚIA DE
COOPERARE ȘI DEZVOLTARE ECONOMICĂ**

Direcția control semincer

Mariana CIOCLU

INTRODUCERE

Schemele semincere prevăzute de Organizația de Cooperare și Dezvoltare Economică (în continuare – *Schemele semincere OCDE*) se aplică semințelor soiurilor de cultură (detaliată în Scheme individuale) produse, prelucrate, sigilate și etichetate și care sunt considerate cerințe minime.

Schemele semincere OCDE sunt implementate în țările participante sub responsabilitatea guvernelor naționale, care desemnează autorități competente în acest scop. Astfel, conform prevederilor anexei nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 454/2008 cu privire la optimizarea participării organelor centrale de specialitate ale administrației publice, precum și a altor autorități administrative centrale la executarea angajamentelor asumate față de organizațiile internaționale, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor a fost desemnată ca fiind autoritate administrativă centrală responsabilă pentru gestionarea angajamentelor asumate de Republica Moldova față de organizația internațională OECD.

Schemele semincere OCDE de certificare a sectoarelor de hibridare a porumbului se aplică semințelor soiurilor care trebuie să fie produse, prelucrate, selectate, marcate și sigilate în conformitate cu regulile și reglementările generale din prezentul ghid.

Certificarea varietală a semințelor de porumb necesită o verificare a condițiilor de producție la nivel de parcelă.

Rezultatul notărilor, precum și informațiile sau documentele care sunt transmise în activitatea de inspecție, au un caracter confidențial și nu pot fi transmise altor inspectori.

Ghidul indică inspectorului etapele ce se parcurg în vederea inspecției în câmp în conformitate cu cerințele Schemelor semincere OCDE pentru certificarea varietăților de porumb destinate comerțului național și internațional, de la înregistrarea cererii de multiplicare a culturii, până la luarea deciziei finale, metodele de inspecție și documentele care se întocmesc.

Etapele de bază ale procedurii de inspectare sunt:

1. Înscrierea la multiplicare - se prezintă documentele necesare înscrierii, termenele de depunere a documentelor și verificările care se efectuează pentru înscrierea culturii la multiplicare;

2. Programarea inspecției în câmp - după aprobarea Declarațiilor de multiplicare, cultura trebuie să figureze în Programul anual de multiplicare, în baza căruia fiecare inspector deține situația culturilor supuse multiplicării în unitățile repartizate. După documentare, inspectorul își programează controalele, urmărind realizarea obiectivelor pentru a lua decizia finală.

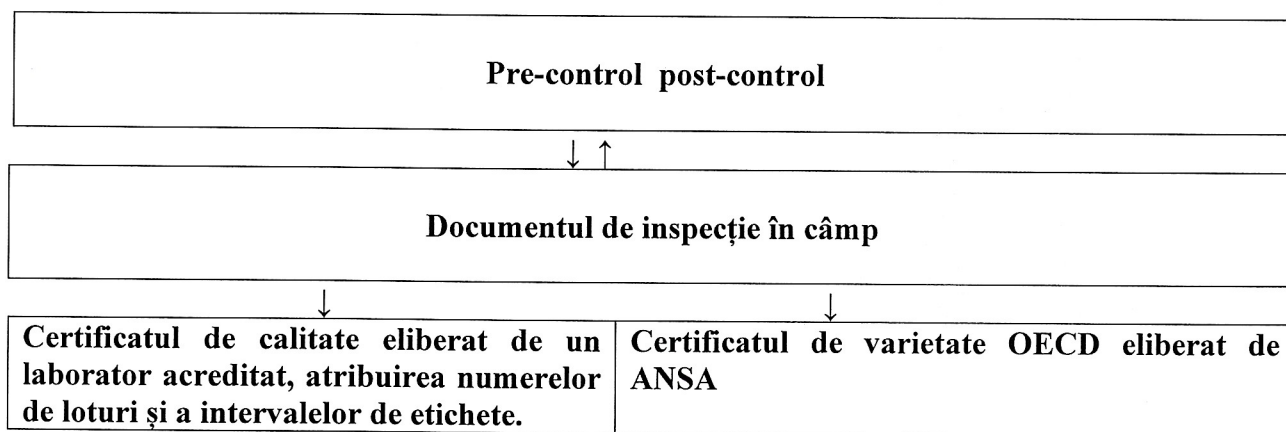
3. Obiectivele urmărite și modul de realizare a acestora:

- ✓ Asolament;
- ✓ Izolarea spațială;
- ✓ Starea culturală;
- ✓ Coincidență la înflorire;
- ✓ Identitate varietală;
- ✓ Purity varietală a componentelor;
- ✓ Starea sanitară;
- ✓ Evaluarea producției.

4. Completarea obligatorie a tuturor documentelor și materialelor auxiliare pentru inspecția în câmp.

5. După ce inspecția în câmp a fost efectuată conform cerințelor Schemelor semincere OCDE, se ia decizia aprobării finale cu întocmirea Documentului de inspecție în câmp.

Eliberarea Documentului de inspecție în câmp stabilește următoarea independență procedural - documentată:

1. ÎNREGISTRAREA LA MULTIPLICARE

Activitatea privind producerea în vederea comercializării, a semințelor de porumb se realizează de către agenți economici înregistrați în Registrul agenților economici pentru producerea și/sau prelucrarea și/sau comercializarea semințelor. Înregistrarea agenților economici pentru activitatea de producere și/sau prelucrare și/sau comercializare a semințelor se efectuează conform prevederilor Procedurii specifice Cod: PS/FS-MSD-04/02, Ediția 2, Revizia 2 „Înregistrarea agenților economici pentru producerea și/sau prelucrarea și/sau comercializarea semințelor”, aprobată prin Ordinul ANSA nr. 532 din 03.09.2024.

Înscrierea culturii la multiplicare se efectuează urmare a depunerii declarației de multiplicare de către agentul economic pentru lotul semincer ce urmează a fi multiplicat conform Procedurii specifice Cod: PS/FS-MSR-02/03, Ediția 3 „Recepționarea, verificarea și înregistrarea declarațiilor de multiplicare a semințelor”, aprobată prin Ordinul ANSA nr. 229 din 120.05.2025.

2. ORGANIZAREA INSPECȚIEI

2.1 PROGRAMUL ANUAL DE MULTIPLICARE

După înscrierea culturii la multiplicare, pe baza declarațiilor de multiplicare, se întocmește Programul anual de multiplicare (declarații de multiplicare (de producere)/documente de inspecție în câmp (spațiu protejat)) (în continuare - Program anual de multiplicare), de către autoritatea abilitată, care conține culturile admise, pe agenți economici, specii, varietăți, categorii de sămânță și suprafață.

Programul anual de multiplicare cuprinde situația culturilor admise la multiplicare, care au respectat condițiile preliminare obligatorii, privind documentele și contractul de prestare a serviciilor.

Ulterior, în baza Programului anual de multiplicare, se întocmește și se aprobă ordinul ANSA cu privire la inspecția în câmp a semănăturilor de soi și a sectoarelor de hibridare a culturilor agricole.

2.2 SISTEMUL DE INSPECTARE ȘI CATEGORII DE SEMINȚE INSPECTATE

În schelele semincere OCDE sunt recunoscute următoarele categorii biologice de certificare :

- semințe de Prebază
- semințe de Bază
- semințe Certificat CI (F1)

Inspecția în câmp a loniilor consangvinizate la porumb se efectuează de către inspectorii din cadrul direcției de profil a aparatului central al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (în continuare – ANSA), în comun cu inspectorii responsabili din cadrul subdiviziunilor teritoriale pentru siguranța alimentelor, delegați anual prin ordinul ANSA cu privire la aprobarea semănăturilor de soi și a sectoarelor de hibridare a culturilor agricole.

Inspecția în câmp a categoriei de sămânță Certificat C1 (F1) este încredințată inspectorilor responsabili din cadrul subdiviziunilor teritoriale pentru siguranța alimentelor (în continuare – STSA), în baza emiterii anuale a ordinului ANSA cu privire la aprobarea semănăturilor de soi și a sectoarelor

de hibridare a culturilor agricole.

2.3 DOCUMENTARE

Înainte de începerea inspecției în câmp, inspectorul responsabil din cadrul direcției de profil a aparatului central al ANSA și din cadrul STSA, trebuie să se documenteze în ceea ce privește:

- legislație de profil în vigoare;
- ghidul de inspecție în câmp;
- descrierea oficială a varietății de inspectat (testul DUS);
- condiții tehnice de producere a seminței din grupa de culturi inspectată;
- alte materiale de documentare.

2.4 PROGRAMAREA CONTROALELOR

În baza Programului anual de multiplicare aprobat de direcția de profil din cadrul aparatului central al ANSA, inspectorii responsabili din cadrul subdiviziunilor teritoriale pentru siguranța alimentelor întocmesc un plan de inspecție a culturii, respectând numărul minim de controale stabilit în prezentul Ghid de inspecție, în funcție de stadiul de dezvoltare al plantei și de obiectivele urmărite în aceste stadii.

Culturile trebuie să fie într-o fază de dezvoltare care să permită determinarea cu precizie a purității varietale și a speciei. Controalele în teren trebuie efectuate în perioada de exprimare maximă a celor mai importante caracteristici de identificare a soiului.

Numărul de controale, în funcție de faza vegetativă, este de :

- minimum 2 inspectări pentru varietăți cu polenizare liberă;
- minimum 5 inspectări pentru linii consangvinizate și a hibrizilor:

Nr. de control	STADIUL DE DEZVOLTARE	OBIECTIVE
1.	ÎNAINTE DE ÎNFLORIRE	<i>Se verifică corespunderea informației din declarația de multiplicare cu situația de facto:</i> - varietatea însămânțată conform documentelor de proveniență; - cultura premergătoare; - metoda de semănat; - data semănatului fiecărui component. - eticheta de identificare a parcelei; - distanța de izolare și culturile vecine (se face turul parcelei stabilindu-se spațiul de izolare și samurasla din spațiul de izolare); - suprafața semănată (prin turul parcelei se determină lungimea și lățimea acesteia); - metoda de semănat (paritate, concomitent, decalat, începere și terminare a semănatului cu rânduri tată); - starea culturală și culturală; - notarea prezenței plantelor netipice pe ambii componenți; - aprecierea momentului apariției paniculului pe forma maternă. <i>Se completează Fișa de control „Înainte de înflorire” Anexa nr. 6, o copie a acesteia se transmite multiplicatorului.</i>
2.	LA ÎNCEPUTUL ÎNFLORIRII (apariția mătasei)	Se verifică la ambele forme parentale: - izolarea, samurasla din culturile învecinate și sectoare de hibridare; - identitatea varietală (se poate determina și la control nr. 3-înflorire); - plante netipice; - starea sanitară; - se apreciază dacă componentul mascul emite suficient polen în timpul înflorii componentului femel (coincidența la înflorire); La forma parentală maternă: - plantele polenizatoare (necastrate sau castrate incorect și care emit

		polen); - copileți; - plantele slab dezvoltate; - monitorizarea zonelor precoc. <i>Se completează Fișa de control „În timpul înfloritului” Anexa nr. 7, o copie a acesteia se transmite multiplicatorului.</i>
3.	LA ÎNFLORIRE (50 – 100 %)	Se verifică la ambele forme parentale: - izolarea, samurasla din culturile învecinate și sectoare de hibridare; - identitatea varietală (dacă nu s-a determinat la începutul înfloririi); - plante netipice; La forma parentală maternă: - plantele polenizatoare; - porțiuni sau resturi de panicul cu lungime de 5 cm sau mai mult, care emit sau au emis polen; - copileți; - starea sanitară; - monitorizarea zonelor precoc. <i>Se completează Fișa de control „În timpul înfloritului” Anexa nr. 7, o copie a acesteia se transmite multiplicatorului.</i>
4.	LA SFÂRȘITUL ÎNFLORITULUI (uscarea mătasei)	Se verifică la forma parentală maternă: - plantele polenizatoare; - plantele slab dezvoltate (care trebuiau eliminate la controlul-3); - copileți; - monitorizarea zonelor tardive. La componentul mascul: - plantele netipice. <i>Se completează Fișa de control „În timpul înfloritului” Anexa nr. 7, o copie a acesteia se transmite multiplicatorului.</i>
5.	MATURITATE	Se verifică : - estimarea producției; - starea sanitară.

3. INSPECȚIA ÎN CÂMP

3.1 REALIZAREA INSPECȚIEI

Realizarea inspecției în câmp presupune:

- efectuarea unor verificări și determinări în sectoarele semincere sau de hibridare a culturii înscrisă la multiplicare, pentru stabilirea încadrării culturii respective în cerințele prevăzute de norme;
- înscrierea rezultatelor în Fișa de control corespunzătoare;
- eliberarea Documentului de inspecție în câmp.

3.2 CULTURA PREMERGĂTOARE

Culturile premergătoare (stabilite pe bază declarativă) trebuie să fie compatibile cu cultura semincă de porumb. În caz dacă cultura precedentă a aceluiași an sau a anului precedent a fost o cultura de porumb, trebuie să se verifice samurasla din cultura semincă la fiecare control;

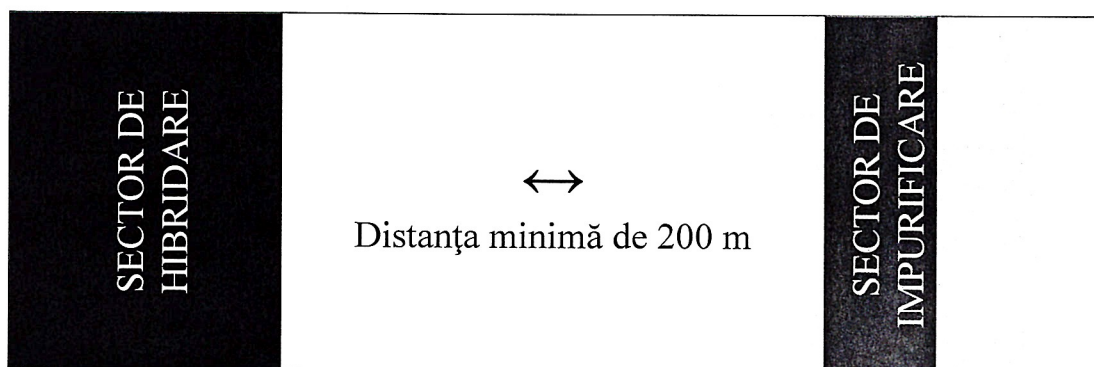
3.3 IZOLAREA SPAȚIALĂ

Izolarea se determină făcând măsurări în jurul sectorului de hibridare, observând orice sursă de polen străin în cadrul spațiului de izolare, distanța de izolare stabilită în norme este minim 200 m.

Concomitent cu izolarea se verifică: suprafața însămânțată, respectarea metodei de semănat (paritate, concomitent, decalat), începutul și sfârșitul semănatului cu rânduri din componentul mascul.

Dacă distanța de izolare, nu corespunde normelor în vigoare, se respinge cultura parțial sau în totalitate, după caz.

Odată cu stabilirea distanței de izolare, se întocmește planul parcelei și se notează următoarele elemente pe Fișa de control (planul parcelei): culturile vecine, paritatea formelor parentale, începutul și sfârșitul semănatului, uniformitatea (puncte de înflorire timpurie care apar lângă păduri, canale de irigații, grădini).

3.4. STAREA SANITARĂ ȘI CULTURALĂ

La examinarea lotului semincer trebuie să existe eticheta de identificare a culturii semincere. Aceasta trebuie să aibă înscris numărul de identitate al culturii atribuit de autoritatea oficială, suprafața și eventual numele varietății. Aprecierea generală a culturii semincere stabilește, dacă aceasta este într-o stare satisfăcătoare pentru a permite o examinare corespunzătoare a plantelor.

La examinarea culturii semincere de porumb inspectorul apreciază uniformitatea, gradul de îmburuienare, verifică locul de unde s-a început semănatul pentru a constata eventuale amestecuri mecanice, identifică zonele cu plante precoci sau tardive care ne ajută la stabilirea zonei de începere a castratului. În cazul unei diferențieri a uniformității culturii, parcela este împărțită în zone uniforme care se inspectează separat.

Inspectorul notează observațiile sale despre starea culturii în Fișa de control. Dacă starea culturală nu permite efectuarea determinărilor în condiții optime, cultura semincere se respinge în totalitate sau parțial, după caz.

3.6. IDENTITATEA VARIETALĂ

Verificarea identității varietate se realizează pe două cai:

1. Verificarea etichetelor de la loturile de semințe utilizate la însămânțare care se efectuează odată cu depunerea „Declarației de multiplicare”.

2. Compararea caracteristicilor observate la genitori în cultura, față de descrierile oficiale care se realizează în cadrul inspecțiilor - se examinează un număr suficient de plante, acest număr depinde de dificultatea cu care pot fi determinate caracterele componentilor parentali și uniformitatea lor.

Examinarea se efectuează prin determinarea caracterelor plantelor observate comparativ cu descrierea oficială DUS, iar rezultatele se înscriu în Fișa de control cu mențiunea conform (C) sau neconform (NC). În cazul când descrierea lipsește se marchează pe Fișa de control - lipsa descriere.

Notări:

Se notează în Fișa de control „Înainte de înflorire Control - 1”: C - conform, NC - neconform; sau se bazează în cazul în care nu a fost posibilă identificarea genitorilor.

În cazul în care, la primul control, nu a fost posibilă determinarea identității varietale, se verifică identitatea varietală la cel de-al doilea control, notându-se C-conform sau NC - neconform în Fișa de control "Înflorire - Control 2"

În caz de dubii privind identitatea varietală se poate apela și la comparația cu alte parcele semănate cu material din aceeași varietate.

3.7. PURITATEA VARIETALĂ A COMPONENTELOR

Standardele pentru puritatea varietală se aplică tuturor câmpurilor de semințe și trebuie

verificate în timpul inspecției în câmp. Dacă cultura seminceră a corespuns condițiilor anterioare, respectiv distanța de izolare și identitatea varietală, inspectorul trece la determinarea purității componentilor. Se determină prezența impurităților varietale pe ambele forme parentale, aceste impurități se deosebesc astfel:

- plantele care se diferențiază la scurt timp după răsărire și se deosebesc de plantele tipice formelor parentale, printr-un ritm de creștere intens, printr-o vigoare sporită și o colorație intensă sau diferită a frunzelor (plante heterozigote);
- plantele care se diferențiază în fazele de creștere mai avansate și se deosebesc de tipul liniilor sau hibrizilor forme parentale prin talie, mărime, poziția și culoarea frunzelor, culoarea internodurilor și nodurilor (plante netipice);

Puritatea componentilor trebuie să corespundă normelor în vigoare, sau, în caz contrar cultura seminceră se respinge în totalitate sau parțial, după caz. Toate plantele netipice trebuie să fie eliminate înainte de înflorire.

Datele privind estimările efectuate se înscriu în Fișa de determinare a purității varietale, Anexa nr. 1.

3.8. CASTRATUL

Componentul matern fertil. Determinarea plantelor polenizatoare trebuie să fie efectuat, când 5% sau mai multe plante ale componentului femel au mătasea receptivă, procentul de plante al componentului femel care a emis polen nu trebuie să fie mai mare de 1% la oricare inspecție în câmp și 2% pe total de inspecții. Plantele polenizatoare sunt considerate ca au emis sau emit polen când, pe o lungime de 5cm sau mai mult de pe axul central sau ramificații laterale ale paniculului, au anterele ieșite din glumele lor și au emis sau emit polen. În cazul rândurilor de pe forma maternă uitată sau incomplet castrate, se face numărarea și se respinge suprafața delimitată dacă s-a depășit toleranța.

Componentul femel mascul steril. În cazul componentului femel mascul steril se face determinarea plantelor fertile, în anumite condiții agroclimatice se pot întâlni și plante cu porțiuni de panicul cu antere ieșite din glume - plantele fluctuante:

- plantele fertile sunt plantele de același tip, dar care prezintă pe întreg panicul antere emitente de polen, ieșite din glume;
- plantele fluctuante sunt plantele cu androsterilitate citoplasmatică care în anumite condiții agroclimatice, prezintă pe porțiuni de panicul antere ieșite din glume care pot emite cantități slabe de polen. În general plantele fluctuante prezintă antere atrofiate, care apar mai târziu fiind repartizate neuniform pe panicul.

Condițiile pe care trebuie să le îndeplinească cultura sunt:

- Procentul de plante fertile nu trebuie să fie mai mare de 1% la oricare inspecție, și de 2 % pe total inspecții în câmp;
- Procentul de plante fluctuante 20%;
- Atunci când, se depășește procentul de 20%, se solicită efectuarea lucrării de castrare în termen de maximum 48 de ore, în caz contrar, se va elibera „Document de inspecție în câmp” cu decizia „Admis sub rezerva”.

3.8. DENSITATEA CULTURII

Număr de determinări - minimum 5 puncte pe suprafețe uniforme ;

Se număra în fiecare punct plantele de pe un metru liniar;

În cazul hibrizilor se estimează densitatea componentului mascul și femel.

Se aplică formula de evaluare a densității, conform metodei OCDE:

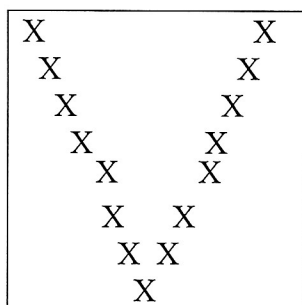
$$D = (10\,000 \times M) : L$$

Unde, M = numărul mediu de plante pe metru liniar; L = distanța între rânduri, metri

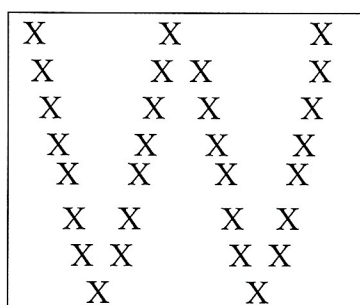
Se notează în fișa de control „Buton floral - Control 1” densitatea culturii (pl/ha).

3.9. STABILIREA NUMĂRULUI DE PUNCTE DE CONTROL

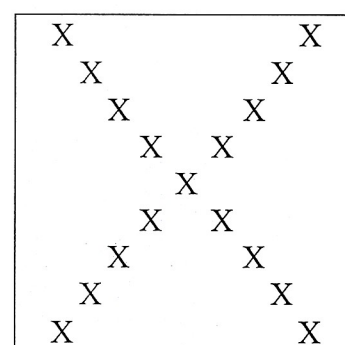
Verificarea conformității culturii privind respectarea cerințelor de puritate varietală, pentru luarea deciziei finale, concretizată prin eliberarea Documentului de inspecție în câmp, necesită determinarea procentuală a purității varietale a lotului semincer, inclusiv a componentelor mascul și femel în cazul hibrizilor. Se porcede la parcurgerea câmpului în formă de „V”, „X”, „W”, mergând atât pe rândurile componentului mascul, cât și pe rândurile componentului femel, începând de fiecare dată dintr-un alt colț al parcelei.

Deplasarea în V

Deplasarea în W

Deplasarea în X

3.9.1 Estimări

Numărul de puncte:

- 10 puncte pentru suprafețe de până la 10 ha (inclusiv);
- Pentru suprafețe mai mari de 10 ha, se adaugă câte un punct pentru fiecare 5 ha suplimentare, dar nu mai mult de 20 de puncte.
- Numărul de plante observate în fiecare punct - 1000

Mod de lucru:

1. Se numără 100 plante/rând;
2. Se numără pașii pe aceasta distanță în care s-au numărat 100 de plante (aceasta numărare se efectuează numai odată);

Exemplu:

- număr 100 de plante;
- număr pașii pe aceasta distanță - 20 de pași;
- pentru a observa 1000 de plante:

a) dacă am vizibilitate bună pe 4 rânduri se observă 400 plante;

400 plante - 20 pași

1000 plante - x pași

$$X = (1000 \times 20) : 400 = 50 \text{ pași}$$

b) dacă vizibilitatea nu ne permite să observăm 4 rânduri, observăm 2 rânduri a câte 200 plante

200 plante - 20 pași

1000 plante - x pași

$$X = (1000 \times 20) : 200 = 100 \text{ pași}$$

Numărarea reprezintă determinarea (în prezența mătasii) cu precizie a procentului de:

a) impurități varietale (plante netipice) pe componentul mascul. Totalul impurităților numărate se raportează la numărul plantelor componentului mascul înflorite. În cazul depășirii toleranței de 0,2 %, se refuză benzile componentului femel care sunt de o parte și de alta a componentului mascul numărat.

Exemplu 1:

Puritate 4x2; primul component mascul înflorit. La un număr de 1200 plante înflorite pe rând, se găsesc 50 impurități. Procentul de impurități este: $50 \text{ impurități} / 1200 \text{ plante} = 4 \%$ procentul este mai

mare decât toleranța admisă, deci se refuză benzile componentului femel de o parte și de alta a componentului mascul impurificat.

b) plantelor polenizatoare pe componentul femel și a plantelor fertile pe componentul femel mascul steril:

3. Se delimitează zona de numărare și se decide numărul de puncte de eșantionare în funcție de suprafață;

4. se pleacă dintr-un colț al suprafeței care trebuie numărată, de pe un rând (n) luat la întâmplare pe care se număra 100 plante;

5. după parcurgerea câtorva pași pe banda numărată (n) se trece pe cealaltă banda și se număra 100 de plante pe rândul următor celui numărat anterior (n+1). În fiecare punct se număra plantele polenizatoare fără a se îndepărta.

Numărarea se efectuează în prezența agentului economic atunci când, valoarea într-unul din punctele de estimare depășește - 0,6 % .

Localizarea punctelor de determinare în funcție de suprafață delimitată

Tabelul 1

Suprafața delimitată, ha	Numărul de puncte
< 1 ha	5 x 100 plante
1 ha – 5 ha	10 x 100 plante
5 ha – 10 ha	15 x 100 plante
> 10 ha	15 x 100 plante, + 5 x 100 plante pentru fiecare 10 ha suplimentar, dar nu mai mult de 40 în total.

Suprafața respinsă în funcție de procentul de plante polenizatoare și fertile determinate

Tabelul 2

% de plante polenizatoare	Suprafața respinsă
peste 1 % până la 2 %	suprafața delimitată
peste 2 % până la 3 %	suprafața delimitată + 4 rânduri materne de o parte și de alta
peste 3 % până la 6 %	suprafața delimitată + 8 rânduri materne de o parte și de alta
peste 6 %	suprafața delimitată + 12 rânduri materne de o parte și de alta

Ultima banda este respinsă în totalitate, în caz dacă ea conține o parte din rândurile materne respinse.

Suprafața delimitată pentru respins:

- se poate elimina imediat;

- dacă nu se elimină imediat, se menționează în raport necesitatea continuării castratului în maxim 24 ore, urmând ca inspectorul să verifice printr-un control suplimentar dacă s-a efectuat lucrarea, în caz contrar se aplică regula distanței de izolare.

În cazul unui rând uitat de castrat: se numără 10 puncte a 100 plante de pe rândul uitat, se stabilește numărul de plante polenizatoare care se împarte la numărul de rânduri din banda maternă, după care se calculează procentul conform exemplului dat. În cazul depășirii toleranței se procedează conform tabelului 2 „Suprafața respinsă în funcție de procentul de plante polenizatoare și fertile determinate”.

Exemplu:

- Se număra 10 puncte a 100 de plante pe toată lungimea rândului uitat = 1 000 plante

- Plante polonizatoare găsite pe rândul uitat = 250 plante

- Media plantelor polenizatoare pe banda maternă 250 plante / 4 rânduri materne = 63 plante

4000 plante (4 rânduri x 1000 plante) - 63 plante polenizatoare

100 plante x plante polenizatoare

$x = (63 \times 100) : 4000 = 1,6 \%$

Datele privind estimările efectuate se înscriu în Fișa de determinare a purității varietale, Anexa nr. 1.

3.9.2. Maturitate. Estimarea producției

Se constată recoltarea anticipată a formei parentale masculine față de cea feminină.

Agentul economic are obligația să anunțe cu 3 zile înainte data începerii recoltării, pentru ca inspectorul să verifice eliminarea rândurilor componentului mascul și să preleve eșantionul martor din fiecare partidă. Acesta se divide în patru subeșantioane în cantitățile corespunzătoare conform destinației: unul la producător sau, după caz, la prelucrător, unul la laboratorul acreditat – pentru determinarea gradului de hibridare, unul la Centrul de testare a soiurilor de plante pentru efectuarea post-controlului și unul la inspectorul teritorial responsabil.

Estimarea producției și prelevarea eșantionului se face în funcție de suprafața și uniformitatea culturii semincere conform tabelului următor:

Suprafața culturii semincere, ha	Numărul de puncte eșantionare
1 ha – 5 ha	3 puncte
5 ha – 10 ha	5 puncte
> 10 ha	5 puncte, + 1 punct pentru fiecare 10 ha suplimentar, dar nu mai mult de 10 puncte

Estimarea producției

1. **Metoda estimării producției la 10 m²** (pentru un punct de estimare și prelevare). Pentru a stabili metri liniari corespunzători la 10 m², se raportează 10 m² la distanța dintre rânduri, se etalonează pasul pentru parcurgerea acestei distanțe, se numără și recoltează știuleții de pe aceasta distanță, apoi se stabilește mărimea medie și numărul mediu de boabe pe știulete, din acest număr de știuleți se prelevează și eșantionul martor.

Exemplu:

- distanța în m liniari corespunzătoare la 10 m² = 10 m² : 0,70m = 14,3m;
- numărul mediu de știuleți la 14,3m : 71;
- numărul mediu de boabe pe un știulete = 200;
- greutatea a 1000 de boabe : 160-360 g, în funcție de hibrid și condițiile de mediu;
- producția calculată : boabe kg/ha (P);

$$P \text{ (kg/ha)} = (\text{Nr.de știuleți/10 m}^2 \times \text{Nr. mediu de boabe în știulete} \times \text{MMB}) : 1000$$

2 . **Metoda estimării producției pe lungimea benzilor cu plante** femele corespunzătoare la hectar (pentru un punct de estimare și prelevare).

Se calculează numărul de benzi la hectar în funcție de lungimea parcelei, raportul dintre cei 2 componenți și distanța între rânduri obținând metri corespunzători plantelor femele, se etalonează pasul pentru parcurgerea a 10 m, se numără și recoltează știuleții de pe aceasta distanță, apoi se stabilește mărimea medie și numărul mediu de boabe pe știulete, din acest număr de știuleți se prelevează și eșantionul martor.

Exemplu:

- raportul componenților 4 : 2; lungimea parcelei 400 m;
- distanța între rânduri femele 0,70 m, 4 rânduri x 0,70m = 2,80 m lățime bandei
- calculând numărului de benzi se află lățimea parcelei 10 000 m²: 400m = 25 m;
- 25 m : 2,8 m = 8,9 benzi plante femele;
- 8,9 x 4 rânduri = 35,6 nr. total rânduri femele;
- 35,6 x 400 m = 14,240 m de rânduri femele;
- numărul de știuleți la 10 m = 50;
- numărul mediu de știuleți la ha = (14.240 x 50) : 10 = 71 200;
- numărul mediu de boabe pe un știulete = 200;
- greutatea a 1000 de boabe = 160 - 360 g, în funcție de hibrid și condițiile de mediu;
- producția calculată - boabe kg/ha (P).

$$P \text{ (kg/ha)} = (\text{nr. știuleți/ha} \times \text{nr. boabe} \times \text{MMB}) : 1000$$

Notări

Se notează în fișa de control "Maturitate-Control 5" cantitatea producției estimate.

3.10. DECIZIA FINALĂ

În cadrul inspecției inspectorul consemnează toate observările în Fișa de control întocmită în 2 exemplare. Un exemplar se transmite agentului economic multiplicator, exemplarul nr. 2 se păstrează în cadrul STSA. În funcție de rezultatele determinărilor efectuate în câmp, a observațiilor și notărilor Fișele de control inspectorul face încadrarea culturii, cu decizia :

ADMIS Atunci când ultura semincă întruște condițiile stabilite și eliberează Documentul de inspecție în câmp cu decizia ADMIS :

RESPINS Atunci când cultura semincă nu întruște una sau mai multe condiții prevăzute în normele în vigoare, caz în care înștiințează în scris agentul economic prin prezentarea Raportului de respingere întocmit cu datele din Fișa de control.

REINSPECȚIA În cazul în care agentul economic nu este de acord cu decizia inspectorului responsabil reflectată în Raportului de respingere, acesta, în termen de maxim 3 zile lucrătoare poate înainta o cerere (anexa nr.8), privind efectuarea reinspecției. Cererea se depune la sediul STSA , se remite către direcția de profil din cadrul aparatului central al ANSA pentru examinare și luare a deciziei de efectuare a reinspecției.

Reinspecția se va realiza în timp util de către o Comisie, în următoarea componență: reprezentant al direcției de profil din cadrul aparatului central al ANSA, inspector responsabil din cadrul unei alte subdiviziuni teritoriale (un alt inspector decât cel care a participat la inspecțiile inițiale), reprezentant al unei instituții științifice de profil și reprezentantul multiplicatorului.

Dacă și în urma reinspecției cultura semincă nu îndeplinește condițiile impuse de norme, inspectorul va elibera Documentul de inspecție cu decizia „RESPINS”.

DECLASAREA În cazul când cultura semincă nu îndeplinește condițiile Reglementărilor tehnice pentru categoria respectivă, dar îndeplinește condițiile pentru o categorie inferioară, inspectorul anunță în scris multiplicatorul prin consemnarea datelor în Fișa de control. Multiplicatorul decide dacă dorește declasarea. În cazul când se hotărăște declasarea, inspectorul eliberează Documentul de inspecție în câmp cu decizia „**ADMISĂ CU DECLASARE**”. Dacă multiplicatorul nu dorește declasarea, cultura se respinge și inspectorul eliberează Documentul de inspecție cu decizia „**RESPINSĂ**”

3.11. SĂMÂNȚA NECERTIFICATĂ FINAL.

Sămânța poate circula ca sămânța necertificată final de pe raza teritorială a Republicii Moldova sau într-o altă țară, înainte de a cunoaște rezultatul certificării finale, cu condiția să fi fost admisă în urma inspecției în câmp și însoțită de eticheta oficială de culoare gri (model OCDE) și certificatul de calitate eliberat de un laborator acreditat.

Sămânța necertificată final poate fi:

- sămânța brută, ambalată sau vrac în container sau mijloace de transport curate, închise, sigilate și însoțite de eticheta oficială și documentul oficial pentru sămânța necertificată final;
- sămânța condiționată, neambalată dar în containere sau ambalată, etichetată oficial, care nu a fost eșantionată oficial sau după eșantionare oficială dar înaintea obținerii rezultatelor analizei de laborator privind germinația pentru a fi certificată oficial, însoțită de eticheta oficială gri și documentul pentru sămânța necertificată final;

În certificatul oficial, care însoțește semințe necertificate, este obligatoriu menționată următoare informație: suprafața cultivată, cantitatea de semințe, o mențiune care să ateste îndeplinirea condițiilor pe care trebuie să le respecte semințe de porumb.

FIȘA DE DETERMINARE A PURITĂȚII VARIETALE, %

Inspector responsabil: _____	Specia: _____
Agent economic multiplicator _____	Varietate: _____
Cod înregistrare la ANSA: _____	Categoria biologică declarată _____
Perioada(faza de dezvoltare a culturii) _____	Nr. de înregistrare a lotului semincer _____
Zolare spațială metri	Premergător: _____
	Nr. parcelei: Suprafața: ha

Nr. punctelor de control	Nr. total de plante la un punct de control	Nr. plante netipice la un punct de control (impurități)	Tipul de impurități
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
TOTAL			

NTI, % = (100 * NTI) : NTP

PV, % = 100 - NTI %

P.V. = _____ %

Unde, NTI - numărul total de impurități, NTP – numărul total de plante analizate

FIȘA DE DETERMINARE A DENSITĂȚII PLANTELOR, ha

Nr. punctelor de control	1	2	3	4	5
Nr. de plante / m.l					
Media de plante / m.l					
Densitatea plantelor, ha					

$$D = (10\,000 \times M) : L$$

Unde,

M – numărul mediu de plante pe metru liniar ; L – distanța între rânduri, m

Inspector responsabil STSA

(data)

(semnătura)

L. Ș.

Inspector responsabil DCS

(data)

(semnătura)

L. Ș.

Agent economic

(data)

(semnătura)

L. Ș.

FIȘA DE CONTROL NR. 1. „ÎNAINTE DE ÎNFLORIRE”
Nr. de ordine _____ Nr. de identitate _____

Inspector responsabil: _____	Specia: _____
Agent economic multiplicator _____	Varietate: _____
Cod înregistrare la ANSA: _____	Categoria biologică aprobată _____
Perioada (faza de dezvoltare a culturii) _____	Nr. de înregistrare a lotului semincer _____
Izolare spațială _____ metri	Premergător: _____
	Nr. parcelei: _____ Suprafața: _____ ha

PROVENIENȚA SEMINȚEI	FORMA MAMĂ	FORMA TATĂ
Conformitate cu documentele	Conform ☐	Conform ☐
	Neconform ☐	Neconform ☐
Act de proveniență: Nr. _____ din _____ Emis de: _____		
Etichete oficiale, seria, interval: _____ Nr. de etichete: _____		
Observații privind documente: _____		

Premergător	Porumb: Da ☐ Nu ☐ ; Altă specie: _____
Izolare	Distanța: _____ metri; Nr. de rânduri masculine de izolare: _____

Forma parentală	Data semănatului	Paritate (numărul de rânduri)	Data începutului castratului	Starea culturală
Mama				
Tata				

Observații: _____

PLANUL PARCELEI	Clasarea culturii
	Total impurități:
	- Admis ☐ - Respins ☐
	Motivul respingerii: _____

Inspector responsabil STSA

(data)

(semnătura)

L. Ș.

Inspector responsabil DCS

(data)

(semnătura)

L. Ș.

Agent economic

(data)

(semnătura)

L. Ș.

FIȘA DE CONTROL, NR. 2-3-4 „ÎN TIMPUL ÎNFLORITULUI”

Nr. de ordine _____ Nr. de identitate _____

Inspector responsabil: _____	Specia: _____
Agent economic multiplicator _____	Varietate: _____
Cod înregistrare la ANSA: _____	Categoria biologică aprobată _____
Perioada (faza de dezvoltare a culturii) _____	Nr. de înregistrare a lotului semincer _____
Izolare spațială _____ metri	Premergător: _____
	Nr. parcelei: _____ Suprafața: _____ ha

Modul de castrare		Modul de hibridare	
Manual ☐	Mecanic ☐	Fertil femel ☐	Steril femel ☐

Data început _____

Data sfârșit _____

Data vizitei și stadiul	Observații	Numărare			Emitere polen plante ♂		Identitatea varietală		Semnătura agent economic
		Impurități cu polen %		Plante ♀ cu polen %	Suficient	Insuficient	Conform	Neconform	
		♀	♂						
TOTAL CONTROALE									

Observații:

PLANUL PARCELEI	Clasarea culturii
	Total impurități:
	- Admis ☐ - Respins ☐
	Motiv de respingere:

Inspector responsabil STSA

(data)

(semnătura)

L. Ș.

Inspector responsabil DCS

(data)

(semnătura)

L. Ș.

Agent economic

(data)

(semnătura)

L. Ș.